

(12) ઢૃૃકઢુકલુ ફઢે હૈકુ ંલકઢૃક

SĒøke¼h {ıðð: jkkLk, yLk¼ðLkū MkĀkrŷk Mk{ksLkk Wíf}ko {kxuðĀkhðkLkku yý{kū: Mk{P yx÷u ðăkĢMÚkk, íkŷ Mk{SLkuçkLku íkx÷e Mk{ksMkĢk fhðkLkū ð÷ý hk¼ðū òEyu

- [Ēū:k÷ Mkū:khfk

yĀkŷū «MkĢk hnūkk pe¼ðū òEyu MkĒk «MkĢkĀkūke SððkLke fðk yĀkŷū ¼øe økPk Aeyu ¼kðLkøkhLk røksı¼kE, sLku yĀkŷū {Ākøe {k' ikhefuĀkŷ òýeyu Aeyu íkŷū ykLkĒE fkøzkLkū MkH Mk økeík yĀPū yk fkøzkzku fĒE Ākŷ ĀrhĀMÚkrík{kt nkP, yu nMkíkku yLku økkíkku s hnu ykLkĒE {kt s hnu yĀkŷūĀkŷ nh nk÷{kt ykLkĒE {kt hnðkLke fðk pe¼ðe òEyu ÷kfkurn{k÷P òP, çĒEhefĒEkh òP, ò°kk fhðk òP Ākŷ çĀūĀkkūkkLkku Mð¼kð íkku MkĢkūku s ÷ELku òP. r[zĀE sðkLkku ¼xĀkx fhðkLkku çĀĀ fhðkLkku Ākt[kík fhðkLkku Mð¼kð Akze Lk ðfu yLku òPkPūke ykLkĒE «kó Lk fhe ðfu

rĒĢSðLkLkku ĀkkPkū Ay ĀkkūkkLk Mð¼kð {kt ĀrhðíkLk ÷kððū yk fĢe hēiku ūkE ðfĒ MkHk økūkkLkū ðkt[Lkūke, yLkĀ Āh rð[khrðrLk{P fhðkūke yLku PkøkLkku yçPkMk fhðkūke. yLkf [íkfkLkū ð[Lkku xktfík yŷū fĀkū fu MkĒĒkŷkLkū [íkLk fhPkū íkku MkĒĒkŷ ykðPu ĒkŷkLkū [íkLk fhPkū íkku Ēkŷkŷ ykðPu Mk¼e ūkðū nkP íkku çkeðLkū økŷ syku yLku ĀkkūkkLk Ēkøk syku

{LkLke ðktík {kxuæPkLk yĒ¼k [es Au æPkLk {kxu yŷūĀkt [ĢðkLk Mkç[Lkku yĀPkt

1. Ēhhs yf s Mk{Pu æPkLk {kt çkMkðū
2. Ēhhs yf s MÚkkLkū æPkLk {kt çkMkðū
3. Ēhhs yf s hēiku æPkLk fhðū
4. æPkLk Mkøkŷ Ākŷ fhe ðfkP yūkkōt {Ģík Vkøk ðøktū Mk{uĀkŷ fhe ðfkP yLku yk¼ çĀĀ fhe rLkøkŷ æPkLk Ākŷ fhe ðfkP.
5. æPkLk {PkMkrník Ākŷ fhkP. æPkLk {Pkhrník Ākŷ fhkP.

Ākt [r[rLkxūke ðYykík fhe °kŷ f÷kf MkĀe æPkLk {kt çkMkðkLke xð Ākze ðfkP.

ðăkĢMÚkk {kt «ðŷkyku

yŷ fnðkP Au fu ðăkĢMÚkk yu çkestūçkøĀĀkŷ Au (An old age is second childhood) Mk [e ðkík Au ðkLke {kt ðĀðík Au íku ðăkĢMÚkk {kt Lkūke nkūke, suPkĒĒĀðík nkP Au íkuĀkŷ Lkūke, çkøĀĀkŷ {kt çkøĀk fku ðkherhf yLku {kLkrMkf hēiku yĀrhĀkōð nkP Au íku ðăkĢMÚkk {kt íkkyku Lkçkøkt ūkE sðkLku fkhŷū yu çĀĒe ðĀðíkkyku ykūĀŷku yPu ÷ū ūkīke òP Au

ðkherhf hēik Lkçkøkt ūkE sðkLku fkhŷū yk¼uĀkĀt Ē¼e ðfĀkt Lkūke, fkLku Mk¼øe ðfĀkt Lkūke, MĀkū Wā[khku fhe ðfĀkt Lkūke, nkūk yLkuĀkøk Ākŷ fk{ yĀĀke Lk ðfðkLku fkhŷū íkkyku {Lk {kt Lku {Lk {kt yMknkPĀk yLk¼ðū Au

òðòkùkùÁký yf SòLk nkP Au íkoyku yf ÷ k hne þfíkt LkÚke yf ÷ k hñòù íkù Lku øk { íkù LkÚke zh ÷ kòu Au yf Lke ÁkkMku fkE nkP, fkE Mkkhe ðíkku fhíkt nkP, yf Lku « ÷ fhíkt nkP, yf Lke ÁkkùkkLke ðíkku Mkk¼ ÷ íkù nkP yLku yf Lkk nkP Lkk Èw¾ yk Akt fhLkk Át nkP, yf Lke ÁkkMku hñùkt nkP íkku íkù Lku øk { u Au yk ô { hu Èkt nkP fuLk nkP íkkP Mkkhe MðrÈü ðLkøeyku ykhkøðkLke íkù Lku EåAk ÚkkP Au Lkòù Lkòù ðòkLke EåAk ÚkkP Au

{kLkMkp t eLke árü yuòðk sEyuíkkù ðð {kLkò íkku yLkk yus Au Ákhíkw yf ÷ íkk ¾ ð íke nkòkÚke íkuxk ÷ ðk {kxu yLku íkù Lkù yfík { fu þak SòLk Mkkhe hefku ðeíku íku {kxu fE «ð}¥kyku fhðe fu fhkððe yk «&™ Mknisu Q¼ ku ÚkkP Au ððòkLke Ý½ yk Ae nkP Au {Lk {kt rð [khkùkù {ÚkLk [k ÷ íkù nkP Au ¼ ðk fk ÷ {kt M {hýku þkÈ ykðíkt nkP Au íPkhu yf ýu ¼ kðkð ÷ k Mkk¼ Èw¾, {kLk-MkL {kLk, ÒPðnkùkù ykrÁákíp yk çkÁkt fhýu yksu yf Lkù fkE Lk nkòkÚke-hñòkÚke ykÁk yLk¼ ðu Au yk ÷ u s ykðu Mk {Pu yf Lkk {Lk-íLkLku yLku ÓÈP Lku ykLkÈ ykÁku Mkkùkkøk ykÁku yðe «ð}¥kyku ykÁkðe òEyu

yk MkkLku {kxu Mkðo «Úk { Mkk {qnf «ð}¥kyku fhkððe sYhe Au sù fu ðn ÷ e MkðkhÚke íkoyku QXu íPkhu yÚkðk íkù Lkk MkkLkk QXðLkk Mk {Pu íkù Lku {Lkøk {íkt MíkðLkku - ¼ sLkkLke hf kuzMk-xÁk - {fðe òEyu sÚke íkù Lkù {Lk Ákh {kí {k {kt ÷ kòu MíkðLkku - ¼ sLkk Mkk¼ ÷ ðk íkù Lku øk { u Au {Lkøk {íkt yLku ykðzíkt íkù s hks økðkíkt MíkðLkku - ¼ sLkk sù sù íkoyku Mkk¼ ÷ íkt spu íkku fXMÚk Úkpu yLku BÞkhu BÞkhu íkoyku yf ÷ k Ákzpu íPkhu íkoyku økkpu Lku ¼ Áðík {P çkLke spu W¾ kýkt, fkÞzk ¼ økk fheLku ÁkMík f Áký ykÁke þfkP.

¾ he ðík íkku yu Au fu íkù Lkù þak SòLk yk çk ÷ kÁk {kt s økshíkt nkP Au ½ h þkÈ ykðu MkkùkkLkkù { ÷ ðk Í ¼ y íkðk Mk {Pu ðu yf Lku nkMPLkkt xù f k, yf ÁkkøkeP yr¼ LkP, LkkLkkt LkkLkkt Lkkxfku yÚkðk hk {kÞý {nk¼ khíLke hk { ÷ e ÷ kyku yhu Ák ÷ kt su þhe Lkxfku ykðu Au Lku íku Áký íkù Lke Mk {Úk ðu hsq fhðk {kt ykðu íkku íkoyku nMku yLku ykLkÈ fhu Ákhíkw yÚkeP rð þak íkku su íkù ýu Mk {ksLkk YrZ [Mík çkÁLkkù {kt SòLkLku çkhçkÈ fÞnkP íkù Lkù íPk ÷ ykðu ðkøkk ÷ u yLku íkù kÚke íkoyku {ðík çkLku

yk yLku ykðe çkÁe «ð}¥kyku Mkk {krsf, {kLkrMkf, ykæPÁí {f «fkLke ÚkE. yk «ð}¥kyku í khk íkù Lkù {Lk þktík ÚkkP, {kºk ¼ økðkLkLkù M {hý fhíkt fhíkt íkù Lkku Mk {P ÁkMkhh ÚkkP. yhMkÁkhMk n ÷ íkt- { ÷ íkt ÚkkP yLku SòLk þktíkÚke ÁkMkhh ÚkkP.

þkherhf «ð}¥kyku:

ðu yk ðð ¼ kEçknùkku Úkkøz ½ ýkt Áký Mkþóík nkP íkkÁký íkoyku ½ ýtu fhe þfu fhý «ð}¥k s yf Lkù SòLk Ausu yf Lku þktík ykÁku Au rsÈøkeLkkt Èw¾ kùkù ¼ ð íkk, ½ zÁký {kt þktík yLku Mkkùkkøk { ÷ ððk, Mkðo sò ÷ kù kÚke {ðík Úkðk yLku ðu fkE {kLkíkk nkP fu Ákh ¼ ð {kt Mkk¼ íkùkk þktík «kó fhðk nkP íkku ÈwLkÞkLke ÈwÁkykùke Èñ hnku MkkMkhhLke rí Ákykù kÚke {ðík çkLkku yu {kxu ðð ¼ kEçknùkku Mk {ñ {kt hnu yLku þkherhf «ð}¥kyku fhu yurníkkðn Au

yk þkherhf «ð}¥kyku {kt MkkÚke {íP «ð}¥k ÓPkÞk { - fMkhíLke Au Mk {ñ {kt MkkLku çkMkze, nkÚkÁkøk, {kÚkwrðrÁMkhh n ÷ kððkLkù Ý [kLke [k fhðkLkù fnku ðu MkkÁk Mkkhku nkP íkku yf çkeòLku {kÚku {k ÷ ep fhe þfu nkÚk-ÁkøkLku Áký {kr ÷ þ fhu íkku íkù Lku LkðSòLk { ÷ u

Mk¼ {P ð}ØíðLkt MkkákkLk

yksLkku Pwøk yu yÚkPwøk Au yLku BpKt Lku íPkt ÁkMkkLke çkk÷÷k Au íPkhudákkh-ÁiÁk fuLkkrfhe{kt Mk¼ík Ákrh© {Úke f{kPw÷÷ ÁLk{kÚke pðP íkuçk [ík fheLkuPwðkLke{kt ykPksLkÁkðf ½hLku ½h íkÚkk s÷÷e ðÁwçk [ík ÚKE pfu ík÷÷e çk [ík ¼rð»P {kxu fhðe ðEyu ðÁw{kt yknkh-rðnkx yLkunKMP-æPKLk-Pwøk-ðPkp{k rLkPr{ík Èhhk÷÷ fheLkuyk Ákkt [uçkçkíkLkk MðKMÚPÁkt [fLkuyLkMkhðkÚke Mk¼ {kxuyrLkðkPoyLkuÁkkPKLke çkçkík yk÷÷u fuMkðkðke MðKMÚP Áký Mkkhe heíku s÷÷ðKE hñpu MkÁkr÷÷Lke s÷÷ íkÈhMíkelLku çk÷÷Lk økñMÚkk© {kt yLku ðkLk«MÚkk© {kt fhe hk¼ðkÚke yLku Mkíkík ð÷÷e hk¼ðkÚke ð}ðk© {Lku WBSð÷÷ - Mk¼ {P çkLkðe pfkP Au ð}ðkðMÚkkLkuyr¼pÁkYÁk Lk çkLkðk ÈELkuykpeðkÈYÁk çkLkððk {kxuyr^a ykÁk÷÷ yðkíPLkk Ák [kMk MkkákkLke MkkákkLk Mk {SLkuyLkMkheyu - ys{kðe yu íkku ð}Øíð ðÁw «VÁð÷÷ík yLkuMk¼e çkLkpu

- 1) ðn÷÷k Mke, ðn÷÷k QXe, LkhýufkXu^oký - [kh ð÷÷kMk Ákkýe Ákeðw
- 2) rÈðMk ÈhBPKLk [kÈ-ÁkÈh ð÷÷kMk MðáA Ákkýe Ákeðw suphehLk çkÁk s f÷÷kk {w÷÷kP {yLkufkPðk {hk¼uAu íkÚkk phhLkku yfXkuÚkPw÷÷ f[hkuyLkxkðMkeLk Èñ fhuAu yLkuÁkk [LkrçPk Áký MkuÁkhuAu
- 3) Mkðkh-Mkk÷÷ yzÁkuf÷÷kf æPKLk fhku
- 4) ðkrf^aðk-ðw^aðk-÷÷kV^aðk-ÁMð{^aðk fuh{íkðk{ík{kÚke {Lkðk{íke «ð}÷÷kyku fhku
- 5) ðnh ykhkðPLkk rLk»ýkík íkÚkk ÷÷kV^aðk ÚkñkÁkelLk «ýúkk íkÚkk Èp¼h{kt nkMP ð÷÷çkLkk MÚkkÁkF zku {fLÈ¼kE {núkk «ñhík LkSfLke ÷÷kV^aðk ð÷÷çk{kt íkúko ð÷÷kE ðyky su¼çk MðKMÚPðÁðf Au
- 6) yk MkðkLkMk {S SðLk{kt yLkMkhku: 'yf Ákx (¼kðk) ¼kLk, ÈkuÁkx ÁkelLk, [kh Ákx fheyu f{k, ykX Ákx ðPkp{k ykñ nkLk, Mku÷÷ Ákx ÷÷eSyu «¼wfk Lk{.'
- 7) Mk¼úke SððkLke ÁkkPKLke phíYÁk Mki MkkÚkuMkkLkuf÷÷ íkk MkkÁðkLke f÷÷k nMíkðkík fhku s÷÷ke yLkLkðe ÁkzeLkuykñ ½xkzðk Qðkíke Ákze MkkÚkuMk {sýLkku Mkuñk MkkíÁku
- 8) yn{Fynifk Akze MkkLk MLknesLk çkLke MLkn, WÈkhík yLkMkrn»ýúkkLk økñkyuf÷÷ðe f÷÷kkesLkLkku r{^okkLku WÁkPw÷÷ke ÚKE Mki MkkÚku n÷÷e{÷÷e, ykLkÈÚke «¼kðkÚke hnðkLku ðrhç ðze÷÷ku p÷÷u
- 9) rLkð}÷÷k Mk {pu {÷÷íke «kñðzLx Vz fuçk [ík fuf{kýe, ÷÷køkýeyku{kt ykðe sE, { {íkkLke {sçkñeLku ykÁelk ÚKE MðSLkkLkku ykÁke Lk Èku
- 10) fh÷÷e çk [íkku ðÁwðPksLke ÷÷k÷÷ [u¼kLkðke fÁkLkeyku fupñMkèk{kt Lk ÷÷kðkðíkk Mk÷÷k{ík hkrfý fhe «rík{kMk sYhe hf{ {÷÷u íkðw ykPksLk fhku
- 11) Mkkhk ÁkMík fku yu íkku MkÈðkñMÚkLkku Mkk [ku MkkÚke Au «ñfçk÷÷ Au íkÚke hks MkÈðk [Lk fhku
- 12) íkúkkðk÷÷k - «ðkMk-ÁkP÷÷Lk-rÁkFLkef fuyLP {LkÁkMkÈ {Lkññsf «ð}÷÷kykLkuyðkMÚkkLk ykÁke íku{kt ðPMík hne íkLk yLku {LkLk MLkn÷÷ MkkçkíÁkurðfMkkðky sÚke SðLk Sððk sðw ÷÷køkp
- 13) MkøkkMkkçkíÁe-r{^okkLk sl {rÈðMkkLke PkÈe fhe yr¼LkÈLk -ykpeðkÈ ykÁke çkLkúkkLkLkLk- {k÷÷e ¼k÷÷ ykÁkku íkku ykí {ePSLkkLkku MLkn yLku «¼ ðÁu

14) Mkk¼ pkríkLk SðLk Sððk {kxu yk Ákkt[{vEk Mk{SLku SðLk{kt yk[hý{kt {qðk:

1) Mkk¼ pkríkLk s rð[khku fú fu sððrð[khpkú íkðk Úkpkú

2) pkríkLk s çkku-ku Èhflk Mkkhk økúy pkríkLk fíkze Mkkhk økúyLk «pÁMík fhku íkku {kLkðeP Mkk¼ÁkurðfMkkpu frsPklk {q yðe ffp-fzðe ðkýe fÈe Lk çkku-ku f[f[Áký fÈe Lk fhku pÈ hnu fu" {eXe {Áhe ðkýe, ÷kðMððko íkkýe; fzðe ffp ðkýe, ÷kðLkfo íkkýe."

3) MkkÁt s slyku

4) MkkÁt s Mkk¼ku

5) Mkkhk fk{ fhku

15) nfhkí{f SðLk árü fuðe Mkkkt-Mkk¼Áe-Ákzkpe-r{°kku yk Mkk Mkkúku W»{k¼Pko MLkMk¼ Mkk¼Áku rðfMkkðku sðLk Sððk sðð ÷kðkpu

16) pðP íkx÷e ÈeLk-Èw¾PkLke íkLk, {Lk, ÁLkúke Mkkð fhku íkku ík{Lku yÁkðo Mkk¼Lkku ynMkkMk Úkpu

17) s÷e çkeòyku ÁkkMkkúke ðÁw yÁkúkk yku íkx÷e ðÁw Èw¾, MðsLkku Mkrník fklLke ÁkkMku Úkkze Áký yÁkúkk s Lk hk¾ku íkku ðÁw Mkk¼e Úkðkpu

18) 'Ei hLku økBP¼ íku¾ÁLke rV÷Mkk¼e SðLk{kt Wíkkhku

19) ÈrLkf ðkík[eík{kt Áký øk{pu [k÷pu Vðpu ¼kðpu Èkzpu çknw MkhMk, MkkÈh, yku fu yk¼kh, ¾çk ¾çk yk¼kh sðk nfhkí{f ð÷ý Èpkðík pçÈkLkku ¼hÁkñ WÁkPkk fhku

20) {Lkøk{ike Mkk{krsf-Mkkðfep-Ákš{f «ð}¥kyk{kt hík hne ððíðLku MkrçP çkLkðku

21) ÚkP íkx÷k Mkk{kððkPkkøke fk{ku fhe yLkñku Mkk¼kk {kýku

22) yk¾, fklLk, ÷kne, çkðz«ph, ÁkPçk ððkñLke syhe íkÁkkMk ÷køku fu íkñík fhkðku

23) ð»ko fuçku ð»ko Mkk¼y onðk [fyÁk Mkk{Pkríkhu fhkðku sðLk fklE rçk{khe ÁkfzP íkku íkku pYykík{kt s rLkðkhe pfkP.

24) çknkhúke ½hu ykðku íPkhu íkúkk Mkk{Pkríkhu hks yk¾ ¾÷e hk¾e yðkhLkðkh Xtz ÁkkýeLke Ak÷fku {khðkúke yk¾ Mkkhe hnu Au

25) ÁkçÁkkLk, øk¾k, ÈkÁ fve yðPku sðkt ðPMLkLkúke Èñ hñku sðLk fLkMk, ç÷z «ph, rz«pLk sðk hkðkkúke çk[e pfkP.

26) {eXw{kñMk, AkMk {k¾ý MkrníkLke yLku {eXkEyku {kÁkMkLke s ÷ku yk [kh '{LkðÁwÁkzíku«{ký {jPku ízÁkúke Lkðkhp

27) ¼kðíkt ¼kñLk Ákx ¼heLku s{e ÁkAe nñkLk Lk Úkk yku ÈwLkP¼hLk yçPkkku Èpkðu Au fu ðÁkhu Ákzíku¾kðkúke Mkkúke ðÁw÷kfk{huAu ¾kMk fheLku yk¾kðkúke fu V÷V÷krÈ ¾kE WÁkðMk fhkðkúke fklE {híkLkúke Ákñkñku íkLke íkçkPík Mkkhe hnu Au

- 28) rðxkr{LMkLke WýĀk Lk hnu íkðk É íkw É íkúkk Vα MkrníkLkku Mk{íkku- yknkh Úkkzku Úkkzku rĒðMk{kt
[kh-Ākkt[ð¾ík ¾çk [kðeLku ÷ku
- 29) ÷kne{kt rV- kþ ykðu íkkuhkðk «ríkfkfhf þÁóik ½xuAu íkúke rn{kð÷kúçkLk 14 sax÷tu fuðÄwhnðtu
òEyu íku {kxu hks fkðk ík÷, ¾stþ, Ēpe Ākkyk, ÷e÷e íkkS ¼kS, yMkkrhþku ððkhu ÷ku
Mkhfkhlk ykhwþLk filýku{úke {Vík {ðíke ÷kúníkð (ykpðk Vku÷fyuMkz)Lke xú÷αMk sYrhþík
{ðçk ÷ku
- 30) MkkÁrðf þkfknhke ¼kúLk{kt 25 xfk Mk÷kz, 25 xfk É íkúÉ íkúkk VαVαkrĒ yLkuçkkfeLkú50 xfk
¼kúLkLkú «{ký MðkMÚkðĀf Au
- 31) "f{ ¾k, øk{ ¾k, Lk{ ð" Mðk yLkMkhe íkLk yLku {LkLke íkÉhMíke Āk{kku
- 32) sBþk ĀkAe ð@kMkLk{kt Úkkze r{rLkxkuçkMkku
- 33) ¼kúLk çkĒ 25 r{rLkx zkçk Ākz¾uMkĒ ðk{fúke fhku
- 34) Ýzk í kMk ÷ðkLke «{kýík ĀkĀrík þe¾e MðkMÚþ MkuĀkhku yLku ykpþþ ðĀkhku
- 35) {LkĀkMkĒ «kúkk, ðĀk, ¼sLk fhku
- 36) æþkLkúke ykíkrhf [úkk sðkze MðrðfkMk MkkĀku yLku Mkíkík MíkMðk fhku
- 37) Ēh ð»ku yfkĒ {kMk fiĒhíke Mkhðkh filý{kt r{°k fuMkðkkMkçktĀe Mkkúkuðkkðku
- 38) Ēh ð»ku yfkĒ {kMk ne÷ MxþLku {Lkðk{íke fBĀkLke{kt ðkkðku
- 39) n{þkt {kÚnMkíkúhk¾ku yLkuĀkþk MLkn¼kðúke MĀM{ík MkkLkúMðkðík fhku çkøke [k{kt Mðkh-Mkks Mki
Mkkúku {æeLku ¾z¾zkx nMkku økðkLk økkS QXþu {Lk Lk [e QXþuLku íkçkeþík ¾e÷e QXþu
- 40) Ākx ĀkfzeLku nMkðu íkðe nkMþ f÷kfkhlkúke ððMkLke fMkðkuMkð¼ðku
- 41) [k÷eo [Āk÷eLk, ÷khu- nkzeLke íkúkk yLþ nkMþ «[h ðezeykur{°kkuMkkúku {kýku
- 42) ðþku ðþkMk{ s Lkn Āký çkkuĀðþk çkLke MkkLku Mkúðkhku- nkþ- Mknþ- xfkú fhku yLku sYhík{Ékúku
ĀkúkkLk ;kkLk- yLk¼ðLk ¼kúkkYĀk çkkuĀ- {køĒþk ykĀku ðþku rðLkLke fkĒ Mk¼kLku Mk¼k s Lk
fnðkþ.
- 43) «f{íkLkuMkðk- fiĒhíkLku¾ku÷u hnku
- 44) íkký- íkýð Úkkþ íkðe «ð{ýkúke {ðík hne «VĀð÷ík hnku
- 45) r°kVðk funhzu [nýq EMkçkøku-, áþðLk«kMk sðkt ykpðuĒĒf ykðkĀku ÷ku surLkĒkøk Au yLku Aíkt
ðkúfkhe Au
- 46) rLk»ýkík íkçkeçke Mk÷kn {kxu ykĒþo yLkuMkðk¼kðe ðyéikk zkfxhkúkkuMĀkfoMkkĀku
- 47) ÷kðä yLkuÝxðäúke yð-þ çk [ku Ýxðä WĀkhkík ÷kfkúku÷þíkk zeðkĀkhe zkfxhkúke Āký [úkku
fkĒ Āký ykĀkþLk fhðíkk Ākn÷kt zeðkĀkhe «ríkrçík zkfxhkúkku yr¼«kþ ÷ku ÓĒþ hkðkLke
íkf÷eV{kt çkLku íþkt MkuĀe nkxoMkshe fhððk SðLkþi÷e çkĒ÷ku rLk»ýkíkku î khk Mq[ðíkk rðfÓĀku
yĀkLkðku

48) rōxkr{Lk Mke yLkurōxkr{Lk E rLkPr{ík heíku÷kuíkkuōÄwō»koSōe p fkp Ayu{ yfEhuĀkñōkh ÚkPw Au ÷^açkw {kMktçke, Lkktōke ðōkñLkkuhMk ¾çk ðkñýfkhe Aufkhý fuMknñ-kEÚke Āk [uAu rōxk{eLk Mke {auAu ðæe MōrĒÜ Āký ÷køkuAu yk{çkt{kt rōxkr{Lk Mke ¼hĀkñ {k^okk{kt {auAu íkūke yk{çkt fu yk{çkLkku {ñççkkuñt{pkt ÷ōk, íkus heíkurōxkr{Lk E Lke xç÷çMk yÚkōk íku^oMkōkíke-, fĀkkrMkPklku íke-, yk¾æe ^oMkōk, ík÷, MkkPçkçkeLk ðōkñu{Kúke {auAu íku÷ōk.

49) çkkLke-yLkñ¼ðe r{^ok furLk»ýkíLke {ĒĒÚke ĀkkúkkLke r{÷fíLkñðe÷ íkPkh fhku

50) {{íð yLku{kn{kPk Akze, rpúký yLkuMōkMÚP úkøkuíúkk yLP {kLkōíkkōkĒe fkpku fhíke «ríkrçík MkmÚkkýku yLku xñxkñku pÚkkPkuðP ĒkLk fhku

Ēhñf MkkĀkkLkLk yf {kfo(ðkñý) ÷¼u ykĀkLku fñ÷k {kfo {auAu íku50 ð»kø{kt W{ñe ík{ufñ÷k ð»ko Sōpku íkñku yĒks fkZku yLku Mku ð»ko Mkkhe heíku Sōðk çkĀkt MkkĀkkLk yLkMkhku

“ðĴíðLku Mknñ-kEÚke ðĀkðe ÷E, fhēyuchñwōñk÷;

MōMÚk Lku MkrçP hneyu íkkú ^oSĒøke ÚkkP çknk÷.”

ðĴkōMÚkk{kt Mōk¼krðf heíku íPkøk yLkuríkríkúkkLke {ñLkð}ñk ykððe ðEyu

-{nkfrō fk÷eĒkMk

‘rōLkPMP {ñt ðĴk [Mkiðk’ - ðĴkñke Mkiðk fhōkúke rōLkP «kó ÚkkP Au - [kýōP

‘ðĴ MkiðkP: rōçkkLk{ñ - ðĴkñke Mkiðkúke rōpñk çkkLk «kó ÚkkP Au - [kýōP

ðĴkñku ðhĒkLYĀk nMMP Úkññke.

‘nMku íkñku ½h ðMku yk fñōík ykĀkýuMkki fñE ð»kkñke Mkk¼ç íkt ykōPk Aeyu fñE frōyuĀký fñkñAu fñ ‘nMke Lkk¾òuMkki Ēw¾ yLkuĒĒñku ðòu yuĒw¾ yLkuĒĒoĀký nMke Ākzpuík{khe MkkÚku LkðkE ÷køku íkñk Mkk [k yLkuMkkhk Mk{k[kh yLku ykĀñLkf rōçkkLku yLkf «Pkkñkñke rMkø fhñe nfeñík yuAu fñ ‘¾ñ÷k rĒ÷u 15 Úke 20 r{rLkx nMkōkúke Āký ykSōLk rVxLkñk {auAu’ yk¾æeyu Sō Mktñ{kt {LkñPLke Mkkñkrhíkk Āký fĒk [nMkōkLke s rçPk økýe p fkp. nMPLkuĒñLkPklke Mkkøñc Ēðk økýðk{kt ykðuAu íkñkñke VkpĒku [kuñMk ÚkkP Au ÷kçkk ð¾ík MkwĒe yk Ēðk ÷ōk{kt LkñfPklk ÚkíñLkúke; yLku yf ĀkMkkLkkuĀký ¾ [oLkúke yLkurðpñk{kt yk Ēðkúke ík{Lku yf÷kLkuLkn Āký ík{kñk Mkkñfçkt ykðLkñh MkkñLku íkñku VkpĒku ÚkkP Au ðĴsLkku {kxu íkkú yk Úkññke ¾çk s ÷k¼ĒkPñ yLku ykpeðkĒĒYĀk Au

nMkōkLk fkhýku

nMkōt yu ykLkĒLke yLkĪ¼qík Au nMkōt yu Mkkō Mōk¼krōf ðík Au Mkk{KLp heíku Ēhf {Lkwp{kt Úkkz½ýu yþu ÁkhĀkezLkōþk yLku ykLkĒ Úkþku íku Ē¼kzðkLke ðþk nkþ Au ykLku ÷eĀu íku (1) çkeòLke {¼kçe WĀkh nMkuAu (2) yýkðzík Ākh nMkuAu (3) yMōk¼krōf ÷køku íkōk «Mkþk fu ðík WĀkh nMku Au (4) yMōk¼krōf ÷køku íkōk Āknhðþ, ykfþík, fĒ yLku nkð¼kð WĀkh Āký nMku Au (5) sĒkt çkeòLke {~fhe Úkíke nkþ yÚkðk íkLku Wíkkhe ĀkzðkLkkunkþ íkðe ðík WĀkh Āký nMkuAu (6) ¼qkfk{xkt Ākkúku fhēe fĒĒĀký LkLke fu {køe ðík fu {¼kçe ÞĒ ykðu íþkhu Āký nMkuAu (7) ¼q-Úke Āký fĒELku {kxu ¼k¾¼ē ¼rð»þLke ðík Mkk [e ĀkzðkÚke Āký ykLkĒLku ¼kð çkíkððk {kxu nMkuAu (8) ½ýk ÷kfk y{Míkk Ākkúku ¾çk ykLkĒ{kt Au yĒ çkíkððk Āký ¾køkt ¾køkt nMkuAu (9) ykLkĒ WíMkōLk «Mkþku sðk fu çk{xFLku sL{, Lkrfhe{kt çkZíke, ĀĀk{kt MkVðíkk, ÷øLk Úkðk, çke{khe{kÚke Mkkò ÚKE sðt sþkk r{°kku yÚkðk sþke ¾kðkþē ðMík ½ýk ð¾ík ĀkAe {ðe, ðkh-íknðkhkLke Wsðýe fhðe ððkhu «Mkþku ĀkkkLk ykLkĒLku ònh fhðk Āký nMkuAu (10) Vóik fĀkLke ykĀkðk ¾kík fkhý ¾çkh Lk nkþ yÚkðk ðíkLke M{kýs Āze Lk nkþ Aíkt çkeò nMkíkkt nkþ {kxu Āký ½ýk ÷kfk nMkuAu (11) fĒELke ðk fĒ kíkhe yLku xe¾ç fu ððMkÚke Āký ÷kfk nMke Ākzu Au

yk «fkh{kkt sLkkÚke çkeò Ēw¾e Lk Úkkþ, Ākez Lk Āk{xu Ēwkye Lk Ākwwkþ íkðt nMkōt ©c.

nMkōkÚke Úkík þkherhf yLku {kLkrMkf VhVkhku

þeh{kkt hnēe yzĪLk ÷ Lk{kLke økÚk{kÚke þehLku íkksøke ykĀkLkh yLzKðVLk Lk{kLk nku{kLk LkefðuAu sÚke (1) ÷kneLkĪĀkrh¼qý fhLkhe Lkøeyku Āknkuøe ÚkðkÚke ÷kne yk¾k þeh{k ¾çk Mkkhe heíku VhuAu (2) ÓĒþLke úk{íkk yLku fþþĀóik ðĀuAu (3) Vw/MkkLke ykĀðMksLk ÷ðkLke þĀóik ðĀuAu (4) nkshelke Āk [LkþĀóik ðĀuAu yLku ¼q¼ ÷køku Au (5) þeh{kkt Úkíkku MLkþþy kLku yLku MkkĀky kLku Ēw¾kðku ykĀku Úkkþ Au (6) ½k sðĒeÚke Áíke ðþ Au (7) [Āk ÷køku íkōk sĪknykÚke hÚký {ðuAu fkhý fu þehLk çkĀk s fkwLku ÷kne {ðuAu (8) þeh{kkt økh{kðku ykðe ðþ Au yLku þeh nðt çkLkuAu (9) {Lk «VĪð ÷ík çkLkuAu (10) {kLkrMkf íkký Āký ykĀe Úkkþ Au (11) {Lk ©[íkkhrník ÚKE ðþ Au (12) ½zĀký {køkt ykðuAu (13) ÓĒþkøþk, zkþkrçkxeMk yLku çke.Āke. sðk ¼þf h hkwk Úkík yxfuAu (14) Ēw¾ ¼q-e ðyku yk÷u þeh yLku {Lk çkLkLku fĒĒĀký «fkhLk LkrfþkLk Úkkþ Lknª. (15) Ý½ Mkkhe ykðu yLku þehLku Ākþíkku ykhk{ {ðkÚke yk¾e sĒøke ík{khe rVxLkMk sðkþ. (16) [k{ze [Mík, fh [÷e ððkhLke yLku [fĒkh çkLku ÞĒ hk¾ku fu WĀkhLk çkĀk fu WĀkhLk çkĀk s VþĒkyku ík{uhkš Vóik ðeMk r{rLkxLk ¾z¾z kx nMkōkLk fþç{Úke {ðe þfþku

ðþku ĀkkúkkLku Vóik ÷yþkík Lk M{kýs çkð fu ĀkkúkkLke ¼eík Ākzēe «rík¼kLku ÷k¼ ðþk© {Lku ykĀku ðþk© {kt ĀkhMĀkhLke ©[íkk fhLkhhku yf M{kþ, yf Ārhðkh rLk{køý Úkðku ðEyu sLk ðkíkðhý{kkt {kýMk ¼q-e ðþ Au fu ĀkkúkkLke ĀkAð ÷kneLke MkkELkku yf Ārhðkh AkøzeLku ykðþkuAu yk {kxu ðþkyu Lkðe xðku Ākzðe Ākzþu Lkðe rĒþkyku ¾kē ðe Ākzþu fĒĒ Āký Lkðe [es þe¾ðk {kxu fĒĒ ðþ ½hze LkÚke. Mkðk ÷ {LkLke íkþkheLkku {LkLke yr¼ {¼íkLkku Au ðþk© {Lk ĀkkúkkLk yk Lkðk Ārhðkh {kxu ½MkkE AqðkLke ¼kðLk yĪkh{kkt fk{ fhíke nþu íkku fĒĒ Āký Lkðe çkçkík þe¾ðkLk Mkhð ÚKE Ākzþu

- {ehk ¼e

rLkōḥk {kt «ōḥk

¼khíkeḅ MkMfḥík {sçk {kLkōSōLk [kh íçk→kyku{kúke ĀkMkh Úkkḅ Au sçkt çkñ [ḅq økhMÚk, òLk«MÚk yLku MkLḅMík Ä{Lke WĀkkMkLk fhōLke nkḅ Au çkñ [ḅkōMÚkk {kt ;kkLk«kró, økhMÚkkōMÚkk {kt fíxçkçf sōçkĒkhe QXkōe Mk {ks WĀkḅkē fç { fhōLkḅ òLk«MÚkkōMÚkk {kt Mk {ksLkku MkñkkLkku {køĒḅk ykĀke ĀkkñkLku Āehe Āehu {wík ÚkōLkḅ nkḅ Au yLku MkLḅMíkSōLk {kt çkĀk MkkMkrhḥ Ä{o íḅS «¼w «kró {kxLkku «ḅMk yk [hōLkku nkḅ Au ðíçkLk Mk {ḅ {kt yk «fkhLkḅ òkMíkrōḥ SōLk Sōḅw y½Āt Au 60 ò»ko ĀkAe {kLkōSōLkLkku yk Wḥkḥfkḅ rLkōḥk íkhefu ykḅ¾ḅ Au ðíçkLk Mk {ḅ {kt rLkōḥk ykrÚkḥ «ōḥk MkkÚkuMktḥ ḅkḅe Au Lkḥfhe Mkḥfkhe nkḅ, yĀoMkhfkhe nkḅ furçkLkMkhfkhe, ĀkkñkLke Mkōkyku{kúke rLkḅík ô{h Úkíkt MkōkrLkōḥk yLkurLkōḥk Au sLkuyĀkýu rLkōḥk (Retire) fneyuAeyu fñĒ ŌḅĀōík MōĀAkyuĀký rLkōḥk ÷úke nkḅ Au ykōk rLkōḥk {kxLke «ōḥkLke hsykík yk ÷¼ {kt fhōk {kt ykōe Au

rLkōḥkLku ōçkhuW¼e ŌḅĀōík {kxu Rabbi Ben Azra yuMkkÚkuS fñkḅ Au fñ

Growing old along with me!

The best is yet to be,

The last of life for

Which the first was made

The last of life for

Which the first was made

our Times are in his hands

who sayeth A whole I planned,

youth shows but half, trust God

see all, nor be afraid Learn,

nor account the pang

Dare never grude the throne.

{kLkōeLku ḅḅkhu ò»kkúke su ŌḅōMkkḅLke su «ōḥkLke, su fç{Lke xō nkḅ Au íkLke ykĒík SōLkLkkt ĒrLkḥç {Lkuyf ¼køç çkLke økĒ nkḅ Au yLkurLkōḥkLkkuMk¾ík zh nkḅ Au fu«ōḥk rōLkḅ nḅḅḥfheḅ?

{kýMkLkku rLkōḥkfkḅ ḅY Úkíkt yf LkōSōLk ḅY Úkkḅ Au rLkōḥk yuÚkkçk rĒōMkLke Lkn^a Āký fḅḅe hò Au ykḅu yLkḅ fç { ÷kw Lkn^a Āký [ku→Mk yḅḅkLk fhōḥsYhe Au

{kLkō SōLk¼h Ākrh©{ fhe ĀkkñkLke çkñ, ḥḅký, ;kkLk, fḅḅḅ ḥ khk SōLk {kt ĀLk, feḥík, Mkḥkk òkḅhu«kó fhe ĀkñkÚko fḅko fhuAu Mkḥk {éḅk ĀkAe MōĀĀAf yLkuMk {syĀkōḥḥ ḅkḅḅ Mk {ḅu¼Mke sōLkḅ fuAkç òLkḅ {kLkōMō¼kō {kt Mkns heíkuykōíkLkúke ykḅu ḅḅḅḅ Vhrsḅkík rLkōḥk ÷ḅe ĀkzuAu

rLkōḥkLkku ḅYykíkLkku økkḅ ku fĒk [ykLĒĒḅḅḅ ÷køku ĀkhñkwrLkōḥk ykḅu yfñkōkMke fu SōLkLkku fñXík yLku Ēw¾Ē çkLkōðōLkḅ rĒōMkLkn^a Ākhñkwr SōLkLke yk yōMÚkkLkku MkVḅ yLku MkñkLkhe WĀkḅkē.

rLkōḥḥLke ikḥkhe{kt fḥ÷ef ḥkḥkḥkkuḥpLk{kt hk¼ōkLke sYh Au

- 1) PḥkōMÚkk{kt {kḥs - {Mḥke-ÚkLkøkLkx ykĀkýLkuḍ}ḍkōMÚkkLkkuMknḥs yḥ Āký ÷kōḍk Ēḥke LkÚke. fḥ÷ef ḍkh PḥkLke ¼kḥkḥkḥpý yLku yríkḥfḍkḥe ḥkLke hnu Au ykĀkýe ikĒḥMḥke rLkōḥḥ ĀkAe Āký sḥḍkE hnu yu {kxLkḥ yknkh, yk[hý yLku Ōpḥk{ PḥkōMÚkkÚke yk[hḍḥ ḍEyu fkhý fu 'Āknḥ-ḥMk¼ íku ḍíkuLkḥko' ḍuykĀkýu ikĒḥMḥk nkEḥḥ íkku s rLkōḥḥ{kt «ḍ}ḥk fḥe ḥfepḥ
- 2) PḥkōMÚkkÚke s Úkkzku Mk{ḥ ḥkZe ḍḍkLku {ḥḍḥ yḥLke MkkÚku rḍ [khḍḥ yḥLke MkkÚkkḥkt yLk¼ḍku ḍýḍkÚke ykĀkýLkurLkōḥḥ ĀkAe WĀkḥkḥke Úkkḥ Au
- 3) rLkōḥḥḥkḥLku h{ýeḥ ḥkLkḍḍk Ākḥḥk, «kḍezLx Vtz, rLkōḥḥ÷k¼ ḍḍkḥLke Ākḍḍkḥke rLkōḥḥ Āknḥ-kt fḥḍe ḍEyuLkn^a íkkuĀkAe ykḍLkḥke ḍMḥkrḍfḥkLku ykĀkýu Shḍe ḥfeyuLkn^a.
- 4) fḥ÷ef ḍkh ykĀkýLku Mkhfḥke ḍḍkxMko {ḥu Au íkku fḥ÷efḍkh ykĀkýu LkḥfḥeLku ÷eĀu su íku MÚkḥu hneyuAeyu rLkōḥḥ ĀkAe ykĀkýuḍḥk hneḥḥ ḥḥk «ḥkhLkḥ ½h{kt hneḥḥ hniKý{kt ḥḥMkḍḍkḥ ḍEḥḥ ḥḍḥMk{krḥf yLku¼kḥkḥ÷f ḍkḥkḍḥý ykĀkýLkuḍk{ḥḥ ḍkḥḥḥḥyḥḥḥkḥyḥḥkḥLk ḥḍḥ ḍEyu
- 5) ḍíkḥkLk Mk{ḥ{kt {kḥḍḍkḥe ḍĀḥke ḍḥ Au rLkōḥḥ{kt yÚkkḥkḥLke íkḥ ½xuAu ikĒḥMḥke ykAe Úkkḥ Au yk {kxLke íkḥkeḥke Mkkḥḍkh nḍu{kḥze Úḥke ḍḥ Au yk {kxLkḥ ykḥḥkḥ ykḥḥLk PḥkōMÚkkÚke s ḥḍḥ ḍEyu PḥkōMÚkk{kt ḍuÚkkze ḥk[ík ḥe nkḥ, sḥk sḥk «ḥkhLkḥ ḍe{k ÷eĀk nkḥ, sYḥe ḍMḥknyku ½h{kt ḍMkḍe nkḥ íkku rLkōḥḥḥkḥ{kt ykĀkýLku ykḥḥkḥ ¾ḥ ykAe hnu Au
- 6) rLkōḥḥḥkḥ ĀkAe VḥMkĒLkḥ Mk{ḥ {kxLke {Lkḥk{íke «ḍ}ḥk PḥkōMÚkkÚke s ḥY ḥḍe ḍEyu ykĀkýLku ḍk[Lk, Mḥkḥeík, ḥkḥkḥkḥ, sḥkḥk ḥký hMk nkḥ íkḥLku [k÷w hk¼ḍkḥ ḍEyu sḥke rLkōḥḥ LkḥMk Lk ÷kḍkḥkḥ hMk{ḥ ÷kḥu
- 7) rLkōḥḥ ĀkAeLkḥḥPḥ PḥkōMÚkkÚke Lk-e ḥḍḥ ḍEyu yuḥḥḥ «kró {kxLke ¼ḥ{ḥk, Mḥḥsíkḥ yLku «ḥkḥkḥĀḥkḥ ykĀkýLkuSḍLk SḍḍkḥLkḥḍḥḍḥ ykĀkuAu rLkōḥḥ ĀkAe Āký «ḍ}ḥkLkku yLku ÷eĀuḍĀuAu rLkōḥḥLkḥ SḍLkLku hMk{ḥ ḥkLkḍḍk SḍLkLkḥḥPḥ yLku yu {kxLke Āḍḥ ḥḥḍḍeyu íkku ykĀkýḥ ḥḥSḍLk ĀLḥíkḥ yLk¼ḍḥ
- 8) rLkōḥḥ Úkḍḥ yḥ÷u ykĀkýk {Lk MkkÚkuĒkMḥke ḥkḥĀḍe, ykĀkýk {kxuSḍḍḥ ykĀkýk ŌḥĀḍíkḥkḥkḥ rḍ [khku yLkuḍ÷ýkḥkḥsḥ÷k nḥkḥkḥ{ḥ ḥkLkḍḍepḥḥyḥ÷k ykĀkýuMkḥkḥx hniḍkLk. PḥkōMÚkkÚke suLkḥkḥkḥ{ḥ yr¼ḍk{ ḥḥḍuAu yu ykḥkḍkḥe ḍḥḥḥ Lk ḥkLke ḥḥfu Ākḥkḥkḥkḥkḥ ḥk [e Lksh Mḥkḥ-ḥḥ ḥk¼uAu íkku yk rLkōḥḥLke MḥkḥḥLku WḍMk{ḥ ḥkLkḍḍuAu ykĀkýu rLkōḥḥḥkḥ ykḥkḍkḥe yr¼ḍk{Úke ḍĀwMkḥkḥ{ýku ḥkLku Au
- 9) MḥḍkrLkōḥḥ {ḥḥḥk ĀkAe ḍuŌḥĀḍík Mḥḍk«ḍ}ḥk Lk hnu íkku ḍniḥ-kt {kĒk Ākzu Au «ḍ}ḥk yurLkōḥḥLku «kýḍḥḥAu su ykĀkýLku íkLk yLku {LkLke MḍMÚkḥkḥ ykĀkuAu ykĀkýu surĒḍMku yḍḥḥḥ [kḥeyuAeyu ḥunḥnḍuLkḥk{kuAḥ ḥkLkḥWĀkḥkḥke Aḥ yurĒḍMkÚke ḥk{ḥk ĀkzeyuAeyu ikĒḥMḥk {Lk - ḥḥḥ rḍ [khku s ikĒḥMḥke ḍḥḍuAu rLkōḥḥ yuMḍMÚkḥkḥ ḍḥḍḍkLke «ḍ}ḥk Au

rLkōḥḥ{kt «ḍ}ḥk{ḥ hniLkḥLkḥ WĒknhýku :-

©e sPðíkeçkLk fkSyuyLk ÷¼ 'rLkð}fklk òçkhu {kt fíx ÷kfLkkt WÉknhý xkðPk AusuykÁyLku Áký WÁkPkwke ÚkkP íkðk Au

rzÍ hkE ÷u fÍkú níkú fu 'Youth is a blunderVmanhood is a struggle and old age is regret.'
yíx ÷ufu 'PíðLk yu {¼kE Au ykÄzðP yuMkð}koAu yLkuð}ðkðMÚkk yuyVMkkMk Au' Áký ¾h¼h yðw
LkÚke.

y {uhfkhLk ¼qkÁkðo «{¼ ©e S{e flxhLke Mkefkh {e ð»køkkX çkkçkñk ðkðxhu ÷eÄe yf
f ÷kfLke {w-kfík {kt ÁkAkp-k rððÄ «&™ku {kt yf «&™ ÁkAáku fu 'ík {khk SðLkLk ©c ð»kko ík {Lku fPk
÷køku AíP' S{e flxhu sðkçk ykÁPkú 'nðu s SðLkLku ©c Mk {P Au' çkkçkñk ðkðxhu ÁkAâw 'pk
{kxíP' flxhu rð [khÁkðf sðkçk ykÁPkú 'nðunw ðÄwMk {P {khk fukçkesLkku {kxuðkkæe pfw Aí yLku
{khe Áknw-kLke fíx ÷ef ¼q-kLku MkwÁkhðkLke íkf {æe Aí S{e flxhu yLkkt rðÍPkík ÁkMíkF 'Virtues of
Aging' {kt ÷ÍPw fu fuð}ðMÚkk Áký SðLkLku ©c ík { fíx ÚkE pfu'

S{e flxhLk SðLk{kÚke ykÁkýu fíx «hýk Lk ÷Eyu

**Mð. {Äh xhMk yf MkVæ rpúkf hÍkk. 40 ð»køke ô {hu yLkkt yíkh {kt MkkÉ Mk¼ækpku yLku
f ÷fYkkLk øk ÷e [rðMíkhhLk çke {kh, fíuhkøkeyku yLku íPðP-k çkkæ fku {kxu ykSðLk fkp fPð su
ykÁwLkf Pøkk {kt yðz MkðkfkPó íkhefu ykæ ¾kPw yLkÚke ykÁkýu «hýk Lk ÷Eyu**

søkíLkkuMkkÚke ð}ð xwLkMk ¾æ-kze **nhe {EMxMku 100** {e ð»køkkX Qsðíkt sýkðPw fu' {khk {kt Bpkt
MkwÄe ðh npu yLku xwLkMk {kxLkku Wífx pk¼ npu íPkt MkwÄe nw xwLkMk h {ðkLk [k ÷w hk¾æp! nS Áký
nw Mkkhku Aí yLku {Lku íkLkú ykùPó ÷køkíku LkÚke. fkhý funw ½hzku ÚkE økPku Aí yðw {UðPkhP rð [kpð
LkÚke! SðLk «íPwLkku {khku hþkeLk ykpkðkÉe yr¼økk { Au yLkunw yus heíku SðLkLku ððk {kðkú Aí yu
s ykÁkýk {LkLku yLku [wkkLkLku íkksøke¼Pko hk¾æu Au'

«hýkÉkPe ðrh»X ðze ÷ku

- 1) y {uhfkhLk **MkVzozçkLk** Lk {Lk ÷¼f 71 {uð»ko ykX r {rLkx {kt yf {kE ÷ MkwÄe Ékze pfíkk.
- 2) 106 ð»køkk **Í frhPk ç ÷fMxLk** y {uhfk {kt 100 ð»køke ðP MkwÄe økkðVLke h {ík h {íkk níkk.
- 3) çkðkøkhPk {kt 80 ð»køkk **÷eykLkez MxwLkúð** 220 ÁkkwLz ðsLk çkLkunkÚkÚke ykMkkLkeÚke {MíkF WÁkh
Y [wQXkðu Au
- 4) y {uhfk {kt {LknæLkLkøkh {kt **MkPht yw. ÷çkÚk ÷** Lk {Lke ðyéke 90 ð»køke {rn ÷k ÁkkúkkLke
MúkkÁkúe fÁkLke {kt rLkPr {ík heíku Éhhkú MðkhLk LkðÚke MkkLk Ákk [MkwÄe yrðhík f {økehe çkððu
Au
- 5) 76 ð»køkk **ywífh zkPmæ** ÁkMíkF «fkpLk úkðku ykíkhk»xðP fúkk yu íPkrík Ákhðíke øký MkkMÚkkyku
çkLxk { çkðMk, nkÁkh yLzhku íkúkk rð ÷P { fíx ÷eLkM-Lke sðkçkÉkhe Mk¼ææu Au
- 6) y {uhfkLk fíx ÷çkPk EÁLMxxâçLk yæPúkk **yíhðe nLkku** 51 {uð»ko ÉkzðkLkku ÚPkðk { pY fhæku
íkúkk 65 ð»køke rn {k ÷P {kt ÉkzðkLke nheVke { ¼køk ÷eÄe ku

yLkuWimkn¼h «ðfkykyk çkÄkLkLk ykPksLk{kt ððíð öpkp ÄkMkh ÚkE òp Au

11) {kLkðSðLk rLkhÚkf Au yðw öpkhP Lk {kLkðw ykÄkýPðk ÄkZe, Qøkíke ÄkZeLku ÷k¼ ykÄkeyu fwtçkLke nP, MLkn yLkuMkð¼kα {α íkt hnu yLkuMkðkúíkíkk sαðkP yðe ðkíkkLkuMk{ÚkLk ykÄðkÚke ykÄkýLku ykÄkýwSðLk MkkÚkf ÷køku Au

12) fpα r[rfíMkflke È¼h¼ nKα f{ Mku f{ [kαep ð»ko ÄkAe ð»kLkku yfKÉ {rnLkku fKEf MðåA nðk ¾kðkLk MÚkαyÚkðk íkku fíEhíke Mkhðkh fLý{kt økαe ykððku òEyu sÚke ykhkøPLke MkkÚku fíEhíLkku «ç {αe hnpu ½h{kt MkkÚku hnúkk MkçPkuLk Äký yLku ÷eÄu hkðSÈe ½x{kα {kt ÄkrhðíkLk sykpu

13) {æe fhíkk ÖPks ðÄkhuðnk÷wnkP, íkku íkuðnk÷Äk ¾kαk ÷kz{kt «ríkçkrçkík Lk Úkkp íku òðw ½yéðkh ðð ÈkÈk-ÈkÈeLk ÷kzfkz çkα f{kt MðåAÉíkk ÷kððk{kt rLkr{Yk çkLkíkk nkP Au çkα fwtçkLk MðMÚk WAh{kt {ÈÈYÄk Úkðk {kxu ÷kzfkz nkP, ÄkkúkkLke yíkþ ÷køkýeykLku Mkíkkkðk Lknª. yk ðkík ððkayuaPklk{kt hk¾ðe òEyu

14) fwtçk{kt Äkkúku fhe þfku íkuðkt fk{Lkku çkks fKElLk WÄh Lk Lk¾ðku ÄkkúkkLke ÄkÚkkhe Äkkúku ÄkkÚkhðe-WÄkzðe, íkhMk ÷køku íPkhu ÄkrýPkhu sE Äkkýe Äke ÷ðw Lkkníke ð¾íku fÄkzkt íkku Äkkúku s ÷E sðkt, s{íke ð¾íku Äkkýe ¼heLku çkMkðw s{eLkLku Úkkαe ¾kαu {fe ykððe, fÄkzLke økze ðkαðe-sðkt nαðkt fPkø fhðkLke xð Äkzðe. ykðk LkLkLk LkLkkt fPkø SðLkLku økríkpe÷ hk¾ðk{kt {ÈÈ fhpu yLku fwtçkLkkt MkçPkuLk çkkuðYÄk Lknª ÷køkeyu

15) {kLkðeyu Að÷k i kMk MkuÄe rðäkÚkeo {xðw Lk òEyu yα÷ws Lknª, yf LkLkfzk çkα f ÄkMkÚke Äký ½ýw þe¾ðkLk nkP Au Lkðe ÄkZe ykÄký fhíkt fKEf rðþk ÷ELku ykðeAu yðe árü òu fíð þu íkku PkíðLkLke ÚLkøLkíke ÄkZe MkkÚkLku MkçkiÄ íkhúkkð çkLkpu ðð nkðkLke {LkKÉþk hkøkc çkLkðu Au BpkhuPðk nkðkLke {kLkrMkf íkPkhe MkÈk PðkLk hk¾u Au

16) rLkðfYk{kt «ðfYk fhðe. Lkðhkþ {kýMkLku fktne ¾kP Au sEøkeÚke fwtçkðwLknet. {kðwku {Lkwp Èin Vhe Lk Äký {αu MkÈkðfYk, MkÈðkt[Lk fhðw ÈðÉþk-M{hý-{LkLk fhðw ½h{kt Äkøkku ðnyky ÄkkPk-ÄkkPkeyku MkkÚku ykLkÈÚke rLkðfYk SðLk Sððw sLkKÚke çkLku Äkúku ÷k¼ Úkkp Au

17) ík{uQXky «rík¼k Äkzký ík{kÁtykMk, yii þøÈk¾ðku yríkþP rLkðfYk, yrík rLkçkø íkk, yrík{kPk - ykÄkýe Mk{økú òríkLku íkLkLk [ç{kt VMkðe ÈuAu ykðe ÄMÚkrík Lk ykðu íku òðw òEyu

18) çkLku íPkí MkuÄe MkíkkLkLkLku {ÈÈYÄk ÚkðkLke ¼kðLkLk hk¾ðe. ÄkkúkkLke EåAk yLku ¾péÚke {ÈÈYÄk çkLkðk{kt ík{Lku {ò ykðþu ÄkkPk-ÄkkPkeykLku Ònk÷Úke h{kzeyu íkku Äký ykLkÈ ykðu Au ykÄLkkt yLk¼ð yLku ;kkLkLkku ÷k¼ fwtçkLku ykÄkðku

19) ðððMÚkk {kxu ððkayuaPðkLkeÚke ykPksLk fhðw òEyu ðððMÚkk{kt MðíkPk, fwtçk MkkÚku fu ðððMÚkk{kt hnðw Äkzu yðk Mk{þu Mð{kLk¼h ÄkMkÈøkePðík SðLk {kxu ykPksLk fhðw òEyu þðkðMÚkk{kt fhðw ykPksLk ðððMÚkk{kt WÄkPkøke çkLke hnu Au

20) ðððMÚkkýu yLk¼ðLkku ¼tzkh Au Äkhíkw yk ¼tzkhLk híLkLkLku Bpkt íPkí ðhrð¾h Lk fhkþ. PðkLkLkLku çkLku íPkí MkuÄe ðý{kðke Mk÷kn Lk ykÄkðe, WÄkÉþÚke Èh hnðw PðkLkku MkkÚku {Pke sðku MkçkiÄ hk¾ðkÚke íkuyku rE÷ ¾køeLku yfLke ybókík ðkíkk fhpu yLku ík{u yðu ð¾íku syhe Mk÷kn

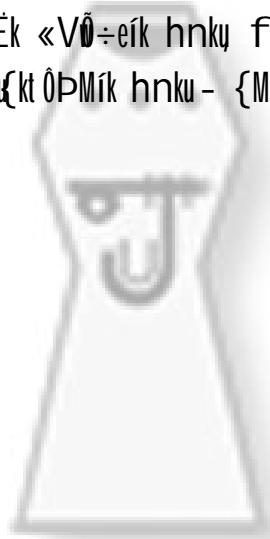
ykĀkṣku

- 21) ḍḍkōMÚkk{kt yĀkūkkkyku çkLku íPkt MkuĀe ykuĀe hk¾ðe. {kxk¼køkLkk {LkĒw¾kdkk {ç Au yĀkūkk. ĀkhMĀkh ykṣk-yĀkūkkkyku Ākçyo Lk Úkíkt yh{klk Ākze ¼kṣku Au yk {kxu Mk{syĀkḍfLku Mknfkh syhe Au
- 22) ṣkherhf yLku {kLkrMkf ykhkṣP rḍṣuyøkkWLkk ÷ḍ¼{kt [[kofhe AuĀkhṣkṣkṣkṣk«ĒkLk SḍLk Sḍḍk Ākš{f ykMkz (Religious medicine) {nḍḍLke Au Ei h{kt ©Øk, f{çkt rḍi kMk, «kÚkk, Ṣkøk, æṢkLk, ĒḍĒḍḍk ḍøkṣu ÷køkýeLkk íkýkḍkúke {ḍík hk¾Au Au yLku ṣkherhf-{kLkrMkf ykhkṣPLku ḍḍḍk{kt WĀkṢkøke çkLku Au
- 23) ḂṢkhu yf fhíkt ḍĀwĀkṣk-ĀkḍkḍĀqnkṢ íṢkhuçkĀk ḍā [uMk{LḍṢ MĀkṢ yuheíku {kíkkrĀkíkkyu ḍíkḍṣ ḍEyu Ēhf ḐṢĀḍíkLkkMḍ¼kḍ Mkh¾kunkūkkLkúke. yf MkrkkLk Ākh s {kíkkrĀkíkLke sḍkçĒkhe hnu yu Āký çkhkçkh Lkúke. ¼kE-çknLkk yLku ¼k¼eyku ḍā [urḍ¾ḍkĒ Lk ÚkkṢ yu {kxu Mkíkík Mk{íkṣ-Lk ḍḍḍṣ ḍEyu yfçkeḍLke íkṣ-Lkkúke {ḍík hnḍṣ ḍEyu
- 24) ḍḍkoyu ḍḍíḍLke ĀMÚkríkLku ḍṢkḍ ḐṢk{ye Lk fnḍe. nṣḍḍ ÚkṢku nṣḍḍ½hzku ÚkṢku {khu nḍuLkḍṣ Ṣe¾ḍk-Mk{sḍḍLkṣ ṢḍṢ Lk çkLku yḍṣ rḍ [khLkkyku {kxu ḍḍíḍ ykṢṢkṣṣ çkLku Au yLku çkĒ ÷u ĀkkLk¾hLku ḍMkṣk{kt Vhḍḍk n{Ṣk WíMkn yLku SḍLk «íṢLkkurḍĀkṢf yr¼øk{ Ēk¾ḍḍku ḍEyu
- 25) sç økĀz yk Āhíkelúke - yk ĒmLkṢúke Ý [uÝ [uWæṢLk fhuAu íkç yuLke [u÷kfkúkhV ḍúkkLkúke Ākhṣkṣkṣkṣk íkhV Ý [uḍḍk {kxu ÷kfkúku «kūMkkrník fhuAu ykĀkýu çkeḍ {kxu «hýkĒkṢe çkLkḍk íkíĀkh hnḍṣ ḍEyu

ḍrhç Lkøkrhfku {kxLkk ĒṢ MkkLkhe rLkṢ{ku

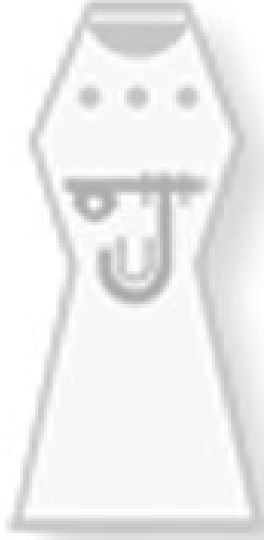
- 1) «ç yus SḍLk Au ÉýkLkçkĀ Ākrhýk{ MḍYĀk {ṣṣ-kt Mkøkk-MkçkĀeyku-r{°kku «íṢuĀkḍḍkku «ç ¼kḍ hk¾ku yLku Mki Mkkúku MkkLkṣfç-Lk MkkĀku
- 2) MkkLkṣfḐṢký ÚkkṢ íkḍe Ṣḍ¼ ¼kḍLkk hk¾ku nfhkí{f ḍ÷ý yLku ḍíkLk hk¾ku ḍḍíḍLku ḍnk÷ fhe MḍkMÚṢ «çe çkLke Mkkḍ4e hnku Ākt[kḍṣk yLkMkhku: 1. Ṣḍ¼ Ṣḍ¼ rḍ[khku 2. MkkĀt s rḍ[khku 3. MkkĀt s çkṣe-ku 4. MkkĀt s Mkkḍ¼ku 5. MkkĀt s fhku
- 3) MkkLkṣMĀM{ík Mḍkḍík fhe íkçLk Mkkhk økýkúke «ṢMík fhe rçkhĒkḍku MkkḍkĀeyku MLkneyku sL{ rĒLkLke ṢĒEe fhe yr¼LkĒLk ĀkXḍku-¼kç ykĀkku
- 4) 1. ṢkṢ yknkh - rḍnkḍ, 2. æṢkLk, 3. Ṣkøk, 4. nkMṢ yLku 5. ḐṢṢk{Lk MḍkMÚṢ Ākt[f Úkfe Mḍkḍke MḍkMÚṢ «kó fhku çkḍ»kḍnḍÚk [f yĀk fhkḍku yLku Úkkzku ĀkMkeLku ÚkkṢ yḍe fMkhík hks fhku Ēhhks yf f÷kf [k÷ku nkṣ-çkçze yfMkhMkkEÍ hks fhku
- 5) Ēw¾e Lk ÚkḍṣnkṢ íkkuEāAkyku-yĀkūkkkykuLrnḍíkThk¾ku WĒkh çkLke {kVe {kṣkkyLku {kVe ykĀku '«¼kLkṣṢṢ íkṣ Mkk [ṣLke rV÷Mkḍ/e yĀkLkḍku

- 6) f [f [fĒe Lk fhku Lkknf [[ko xkαku fk { ,çkĀ, {kn, ÷k¼, E»Pko íPòu yLku Lk {úçkLkku **Mki MkkÚku ykí {eP MktçkĀkuçkĀku**
- 7) {køku íkLku s sYhe Mk ÷kn - {køkĒpLk ykĀku yÚkMk [f «&™ ĀkĀe pkríkÚke - MknkLk¼qíkÚke Mkk¼αku íkku íkÚke çkeòLkk Ē¼ĒĒo nαòkt Úkpu
- 8) MkĒĎk [Lk - MkíkMkòk - MkβSLkkLkkuMkòk fhku MkĒk [khe çkLkku MktçkĀe-r {°kkuMkkÚku «òkMk - ĀkPαLkku Pkòu íkÚkk **MkĒk nMkíkuhnkú nMkíkuhnkú * [íkk {òík hnkú**
- 9) ¼kSLk {kt Vαknkh (25 xfk) yLkuMk =kzLku (25 xfk) yøkúkkç { ykĀku 'f { ¼k, øk { ¼k yLkuLk { ò' MkqkLku yLkMkhku MòĒ yLkuMkòĒ {kt MkP { hk¼ku PĒ hnu: "r { íkknkh, ròðf Lku òæe MkP {, **píkPÚkòkLkku yuAu {ík.**"
- 10) ykí {æPkk Lkku yðMkh òýku MkĒk «Vò ÷eík hnkú fĒhíkLku {kýku ykPòĒ yLku rLkMkøkkk [khLku yøkúkk ykĀku {Lkøk {íke «ò}ykúçkt òPík hnkú - {Mík hnkú yLkuÚkkP íkα ÷e ĒeLk - Ē¼Pklke Mkòk fhe Mkk [k Mk¼Lkku ynMkkMk fhku

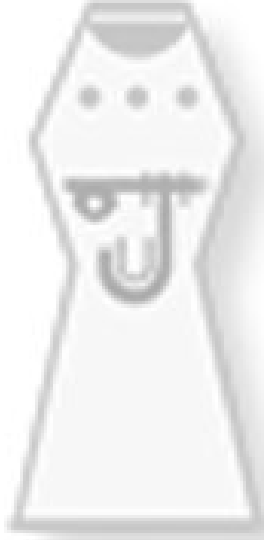
„ ±ü;ccYç² | ç±¼é

jainuniversity.org

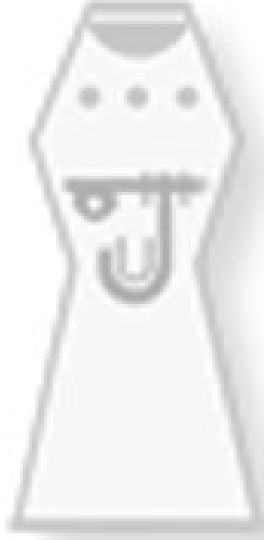
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

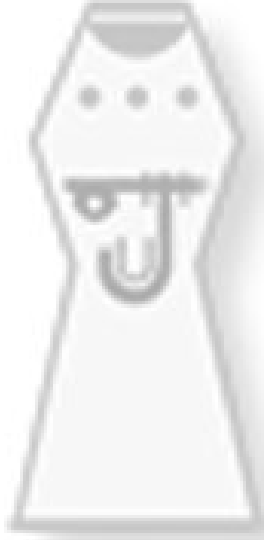
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

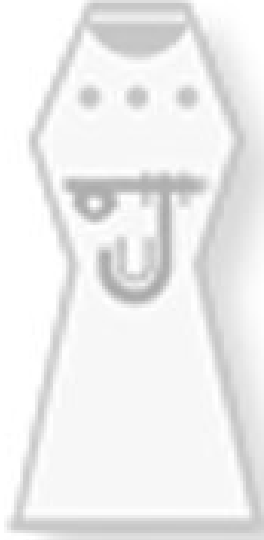
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

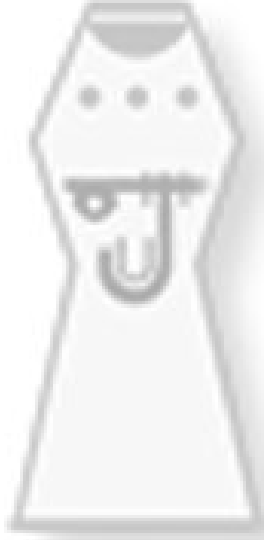
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

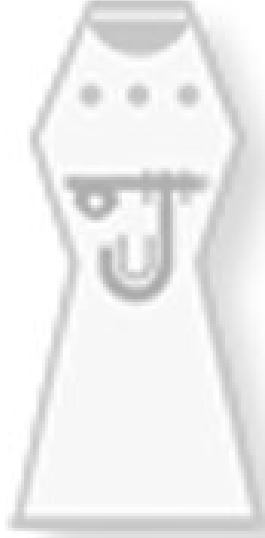
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

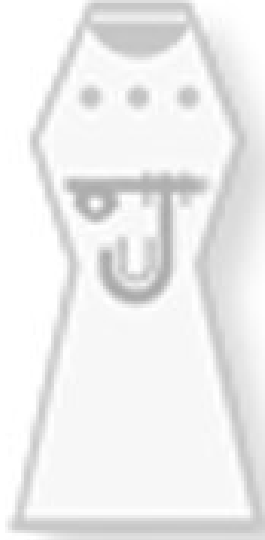
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

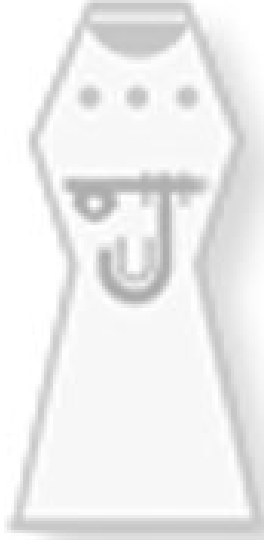
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

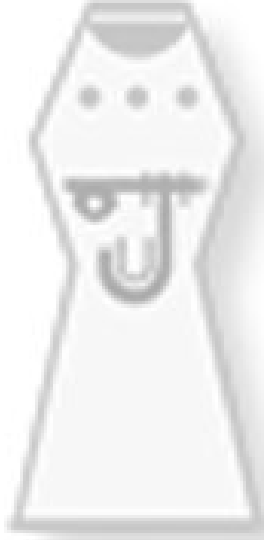
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

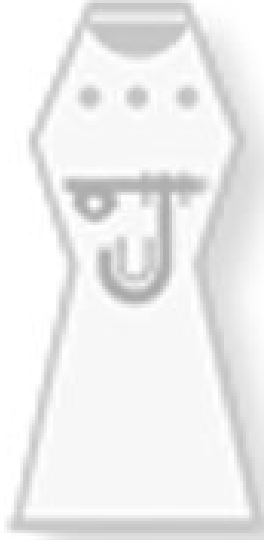
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

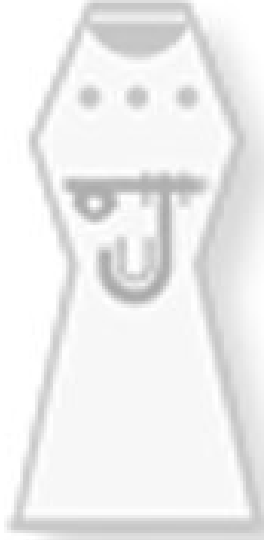
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

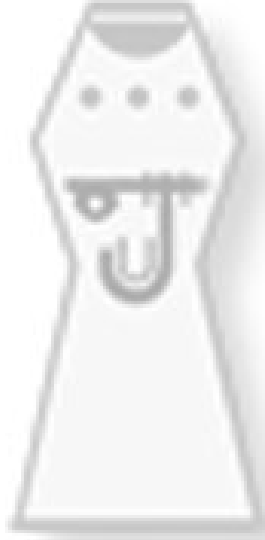
„ ±ü;ccÝc² | c±¼é

jainuniversity.org

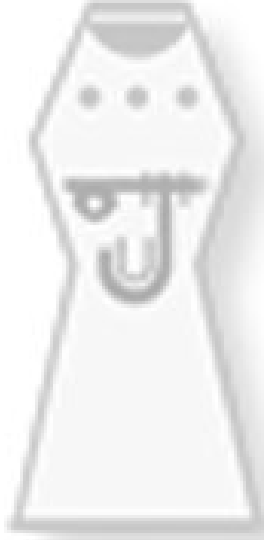
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

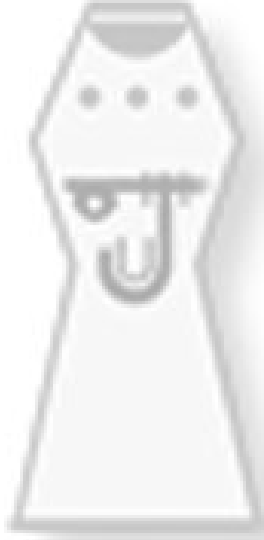
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

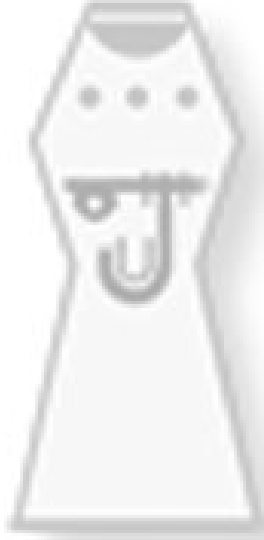
„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

„ ±ü;ccYc² | c±¼é

jainuniversity.org

„ ±ü;ccYc² | c±¼é